

ЦРАСВх № 48/11.02.2016

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Иван Мазнев, доктор

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на Национална спортна академия „Васил Левски“, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Обществено здраве, специалност „Спортна медицина“.

Конкурсът е обявен в ДВ. бр. 84 /30.10.2015 г. и е за нуждите на катедра „Спортна медицина“ при Национална спортна академия „Васил Левски“. Обявяването на конкурса и предоставените ми документи отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с изискванията на Правилника за придобиване на научните степени и заемане на академичните длъжности в НСА.

Единственият кандидат за участие в конкурса е гл. ас. д-р Евелина Емилова Милошова, доктор.

I. Професионално развитие

Д-р Евелина Милошова е родена в гр. София. Завършва медицина в Медицинска академия през 1990 г. След дипломирането си работи като ординатор в Пета многопрофилна болница за активно лечение в гр. София. От 1994 г. е преподавател в катедра „Спортна медицина“ на НСА „В. Левски“. Последователно е повишавана в длъжностите асистент, старши и главен асистент, като длъжността „главен асистент“ заема от 2004 г.

През 2014 г. успешно защитава дисертационен труд на тема: „Морфофункционални характеристики на състезатели по фехтовка“ и придобива научната степен „доктор“.

II. Обща характеристика на представените от кандидата научни трудове.

Във връзка с конкурса кандидатката е представила на хартиен носител 26 научни труда, които включват 1 монография, 2 учебни помагала и 23 научни статии, които не са рецензирани във връзка с придобитата научна степен „доктор”. От тях 12 са публикувани в рецензирани списания, 5 - в сборници от международни научни форуми и 6 - в сборници от национални научни форуми.

Според авторското участие в 12 от публикациите д-р Евелина Милошова е първи автор, като в 7 от тях е и единствен автор; в 3 е втори автор, а в останалите 7 е трети или последващ автор. Две от публикациите са на английски език, а останалите – на български.

Кандидатката е участвала в общо 33 конгреса, конференции и симпозиуми, от които 16 международни и 17 национални. На тях са изнесени общо 17 научни доклада (I-2.1 - I-2.17). В допълнени на това са представени 17 сертификата от участие в други научни форуми, без участие с доклад.

Приложена е и отделна справка с 11 забелязани цитирания на научните трудове. От тях 2 са в чужбина и 9 – в България (3 – в монографии и учебници, 4 – в дисертационни трудове и 4 – в научни списания).

Към материалите, представени за участие в конкурса са приложени и 4 удостоверения за участие в проекти. От тях 2 са научно-изследователски по фонд НИ на НСА „В. Левски”: „Проследяване на ефекта от комплексно интервенционно въздействие при състезатели по спортна стрелба с физически увреждания“ и „Проучване върху честотата на разпространение на синдрома „Триада при спортистки“ в България“ и 2 образователни проекта по национална програма на ММС „Спорт за децата в свободното време“.

Според приложените доказателствени материали се вижда, че са спазени изискванията за наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност „доцент”, като за някои от тях (брой статии и цитирания) те ги надвишават.

III. Учебно-педагогическа дейност на кандидата

Д-р Евелина Милошова има дългогодишна преподавателска дейност в катедра „Спортна медицина“ на НСА „В. Левски“ с пълна аудиторна и извънаудиторна заетост. Тя участва в провеждането на практическите занятия по задължителните дисциплини „Спортна медицина“, „Хигиена“, „Хигиена и екология“, „Основи на спортната медицина“, „Долекарска помощ“ със студенти от бакалавърска степен на ТФ, УФ, КТГСА.

Преподава „Медико-биологични аспекти на младежките общности“ (задължителен модул) и „Промоция на здравето“ (избираем модул) в магистърска програма „Младежки дейности и спорт“.

Преподава задължителна дисциплина „Спортна медицина“ в СДК „Тренинг по вид спорт“.

Кандидатката е била научен ръководител на дипломните работи на двама дипломанти от ОКС „Магистър“, които са защитили успешно.

IV. Научно-приложни приноси в трудовете на кандидата

В тематично отношение трудовете на кандидата гл. ас. д-р Евелина Милошова могат да се разгледат в следните направления:

- Допинг
- Спортен травматизъм
- Спортна морфология – изследвани са особеностите в размерите и структурата на тялото при състезатели от двата пола в различни спортове.
- Адаптирана физическа активност и други спортно-медицински проблеми.

Приносите в научните трудове могат да бъдат резюмирани по следния начин:

I. Направление „Допинг“ (публикации с №№ I-1.1; I-1.3; I-1.7; I-1.11; I-1.14; I-1.17; I-1.22 от списъка с научните трудове)

В монографичния труд „Допинг и спорт“ за първи път в България са представени забранените за употреба в спорта вещества и методи, според актуалния забранителен списък на WADA (2015), като подробно е описано тяхното физиологично действие, причините

поради които се употребяват в спорта и особено внимание е отделено върху страничните и вредни ефекти, които имат върху здравето. Представен е проблемът за употребата на хранителни добавки в спорта и рисковете, които носят от позитивиране на допинг-пробите. Приложенията включват голям брой медикаменти, които съдържат забранени субстанции, както и лекарствени средства, които могат да се ползват при заболявания и са разрешени за употреба. Текстът е поднесен разбираемо и е съобразен с изискванията за научно изследване, като информацията е подробна и се позовава на изчерпателна библиографска справка.

Използването на лекарствени средства с цел различна от лечебната, а именно за подобряване на телосложението и работоспособността е феномен, който се среща както в спорта, така и извън него. В тази връзка в няколко статии е направено проучване върху отношението, познанията и употребата на допингиращи вещества (ДВ) сред различни контингенти – спортуващи и неспортуващи ученици и студенти, както и състезатели от спортове, където ползването на ДВ е добре известно.

2. Направление „Спортен травматизъм” (публикации с №№ I-1.5; I-1.12; I-1.18; I-1.26 от списъка с научните трудове)

Като принос с оригинален характер може да бъде отбелязано проучването върху травматизма във фехтовката, където са разгледани спецификите на травмите получени по време на състезания и през тренировъчния период. Подробно са разгледани честотата и вида на получените травми, тяхната локализация, тежест, разпределението им според пола, възрастта и оръжието на което се състезават спортистите. Специално внимание е отделено на факторите, които улесняват получаването на травми, като спортен стаж, техническа подготовка на състезателите, екипировка, изправност на съоръженията, хигиенни условия в залите.

Проучването на състезателния травматизъм (честота, вид, тежест и локализация) по време на ЕП'96 по фигурно пързаляне е направено въз основа на директните наблюдения на кандидата в качеството на дежурен лекар.

3. **Направление „Спортна морфология“** (публикации с №№ I-1.4; I-1.6; I-1.8; I-1.9; I-1.10; I-1.13; I-1.15; I-1.16; I-1.25 от списъка с научните трудове)

Изследвани са голям брой антропометрични характеристики при състезатели от различни спортове (спортна аеробика, борба) и популации, което дава възможност за определяне на специфичната телесна морфология, особеностите в състава на телесната маса и соматотипа в различни възрастови групи и създаване на нормативи за оценка на показателите.

За първи път в България е извършено проучване на морфологични характеристики на фехтовачи от двата пола, състезаващи се на трите оръжия – шпага, сабя и рапира. Определянето на компонентите на състава на телесната маса също е пилотно изследване за нашата страна. Представени са актуални данни за соматотипните особености на състезателки на шпага и сабя, дисциплини които се развиват в последните 20 години. За първи път се извършва проучване на морфологичната асиметрия на крайниците при състезатели по фехтовка, която е израз на адаптация на тялото към натоварването, в резултат от заемането на специфична боева стойка.

Като израз на промените, които възникват в морфологията на тялото и отделните негови части е направено проучване върху костните и мекотъканни структури на стъпалото при шангисти (юноши) и честотата на проява на деформациите (плоскостъпие), свързани с надлъжния свод.

4. **Направление „Спортно-медицински проблеми“** (публикации с №№ I-1.2; I-1.19; I-1.20; I-1.23; I-1.24 от списъка с научните трудове)

Представено е подробно изследване на параметрите на физическата дееспособност при български състезатели по фехтовка с помощта на тестовата батерия „Еврофит“, вследствие на което са изработени нормативи, които да служат на спортните педагози за оценка на необходимите двигателни качества в този спорт.

Кандидатът д-р Евелина Милошова провежда наблюдения при специфични контингенти, които се занимават с адаптирана физическа

активност. Тя изследва въздействието на системните силови натоварвания върху компонентите от състава на телесната маса при възрастни хора като отчита положителното им влияние като средство за предотвратяване на загубата на мускулна маса (саркопения).

Проведено е и изследване върху промените в параметрите на сърдечно-съдовата система при хора с увреждания, занимаващи се със спортна стрелба по време на тренировъчни занимания.

V. Заключение

След запознаване с представените за участие в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да предложа на членовете на научното жури да присъдят академичната длъжност „доцент“ на Национална спортна академия „Васил Левски“, област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Обществено здраве, специалност „Спортна медицина“ на гл. ас. д-р Евелина Емилова Милошова, доктор.

Рецензент:

/доц. д-р Иван Мазнев, доктор/